

Kísérletek ezüsttel, rézzel és vegyületeikkel

Vizsgáljuk meg az ezüst és a réz néhány tulajdonságát! Van-e különbség... (Ha van, írja le a különbséget, ha nincs, magyarázza meg, miért nincs!)

- (1.) a két fém színe között?
- (2.) hidratált ionjaik színe között?
- (3.) a két fém sósavval való viselkedésében? Ha ezüst- illetve rézdrótot Bunsen-égő lángjába tartunk, csak az egyik fémmel történik változás.
- (4.) Írja fel a lejátszódó reakció egyenletét, és adja meg a képződött vegyület színét!

Egy főzőpohárban lévő AgNO_3 -oldatba rézlemezt helyezünk, egy másik főzőpohárban lévő CuSO_4 -oldatba pedig ezüstgyűrűt teszünk.

- (5.) Csak az egyik esetben tapasztalható változás. Adja meg a lejátszódó reakció egyenletét!

Fehérje-oldathoz AgNO_3 - vagy CuSO_4 -oldatot csepegtetve ugyanazt tapasztalhatjuk.

- (6.) Adja meg a közös tapasztalatot és annak okát!

Az AgNO_3 -oldat ammónia-oldattal (ezüsttükörpróba), a CuSO_4 -oldat pedig Fehling-II reagenssel elegyítve (Fehling-próba) ugyanannak a szerves funkciós csoportnak a kimutatására használható.

- (7.) Melyik ez a funkciós csoport?
- (8.) Adja meg a próbák során keletkező fém vagy fémtartalmú anyagok vegyjelét vagy képletét, és színüket!

Ezüsttükörpróba:

Fehling-próba: •

(9.) Húzza alá, melyik anyag esetén lesz pozitív az ezüsttükörpróba!

szőlőcukor   nádcukor   maltóz   keményítő

(2018. május)

Megoldás: (11 pont)

1. Igen, a réz vörös,	(*)
az ezüst „ezüstös” szürke.	(*)
2. Igen,	(*)
a hidratált Ag^+ - ionok színtelenek,	(*)
a Cu^{2+} - ionok kékek.	(*)
3. Nem,	(*)
egyik fém sem reagál sósavval / pozitív standardpotenciáluk miatt.	1 pont
4. $2 \text{Cu} + \text{O}_2 = 2 \text{CuO}$	1 pont
Fekete	(*)
5. $2 \text{AgNO}_3 + \text{Cu} = 2 \text{Ag} + \text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	1 pont
6. A fehérje kicsapódik,	(*)
mert mindkét fémion nehézfémion / irreverzibilis koagulációt okoz.	(*)
7. Formilcsoport (vagy a képlete)	(*)
8. Ag,	(*)
ezüstös (vagy szürke/fekete csapadék)	(*)
Cu_2O ,	(*)
vörös	(*)
9. Szőlőcukor,	(*)
maltóz	(*)
A (*)-gal jelölt válaszok közül bármely két helyes válasz 1 pont.	8 pont